

Проведений аналіз метафоричних моделей дозволив розкрити семантичні ознаки концепту МРІЯ, розглянути способи його вербального втілення.

Література

1. Болдырев Н.Н. Когнитивная семантика: Курс лекций по английской филологии. – Тамбов: Тамбовск. ун-т, 2000. – 123 с.
2. Кравченко В.Л. Роль опозиції “свій” – “чужий” у концептуальній структурі євроінтеграційного дискурсу // Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. Зб. наук. праць. – К.: Київськ. нац. ун-т імені Т.Шевченка, 2003. – Вип. 6. – 2005. – С. 146-152.
3. Роль человеческого фактора в языке: Язык и картина мира / Б.А.Серебренников, Е.С.Кубрякова, В.М.Постовалова и др. – М.: Наука, 1988. – 216 с.
4. Сергеев С.А. Особенности объективации концепта “мечта” в русской языковой картине мира: Дис... канд. филол. наук: 10.02.01. – Кемерово, 2005. – 234 с.
5. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. – Chicago, L.: The University of Chicago Press, 1980. – 242 p.

Список джерел фактичного матеріалу

6. Goldman D. Do dreams really contain important secret meaning? // *New York Times*. – Tuesday, July 10. – 2007. – P. 34-35.
7. Rothschild J. Facing Up To The American Dream: Rise, Class and The Soul of the Nation // *New York Times*. – Wednesday, June 5. – 2008. – P. 22-23.

Сахарук І.В.

Донецький національний університет

Науковий керівник – к. філол. н., доц. Ситар Г. В.

Дистанційний курс “Вступ до спеціальності”: принципи створення та структура

Основна тенденція подальшого розвитку сучасної цивілізації – це перехід від індустріального суспільства до інформаційного, в якому об’єктами та результатами праці стануть інформаційні ресурси та наукові знання. Основним принципом побудови об’єднаного європейського інформаційного суспільства є Lifelong Learning, або навчання через усе життя, що дає сучасній людині можливість повноцінного життя в суспільстві [3, с. 12]. Головний засіб, що забезпечує цей різновид навчання, – дистанційна освіта. Дистанційне навчання у світі розглядається як найбільш ефективний засіб забезпечення безперервної освіти, шлях до її демократизації та гуманізації. Тому створення дистанційних курсів належить до актуальних завдань сучасної науки.

Метою пропонованого дослідження є визначення принципів створення та структури дистанційного курсу з дисципліни “Вступ до спеціальності”, який викладається для студентів І курсу спеціальності “Прикладна лінгвістика” Донецького національного університету. Поставлена мета передбачає розв’язання таких завдань: 1) характеристики дистанційного навчання; 2) обґрунтування принципів і методів дистанційного навчання; 3) визначення вимог до дистанційного курсу; 4) з’ясування організації та структури дистанційного курсу; 5) обґрунтування особливостей розробки дистанційного курсу.

Дистанційна освіта – це універсальна форма навчання, що використовує традиційні педагогічні, нові інформаційні та телекомунікаційні технології, реалізує індивідуальний підхід до навчання та дозволяє навчатися кожному студенту за особистим графіком.

Дистанційне навчання характеризується такими особливостями: а) гнучкість; б) асинхронність; в) використання сучасних технологій; г) відкритість; г) інтерактивність; д) індивідуалізація навчання; е) ресурсомісткість; ж) масовість [1, с. 47].

Існує перелік вимог до модулів, посібників, дизайну дистанційного курсу: а) зміст має фокусуватися на проблемі, а не на предметі; б) дистанційний курс має бути тісно пов’язаним із практичним застосуванням; в) дистанційний курс має використовувати професійний досвід студента; г) студентові повинна надаватися можливість самоконтролю; г) врахування особливого стилю навчання студента [3, с. 115].

Структура дистанційного курсу представлена такими компонентами: 1) домашня сторінка курсу; 2) вступ; 3) анкети для потенційних учнів; 4) питання для попереднього самотестування; 5) власне навчальний курс, структурований за модулями (13 модулів для дистанційного курсу з дисципліни “Вступ до спеціальності”); 6) практичні завдання, вправи; 7) блок творчих завдань; 8)

довідкові матеріали; 9) блок моніторингу успішності учнів при їх самостійній діяльності; 10) екзаменаційні матеріали; 11) засоби співпраці студентів між собою та з викладачем [3, с. 221-224; 2, с. 118].

При створенні дистанційного курсу організація об'єктивного та надійного контролю знань становить одне з найважливіших завдань. Його організацію можна здійснити за допомогою автоматизованих систем тестування, до переваг яких належить швидкість та об'єктивність перевірки, можливість математичної обробки результатів. Тому на другому етапі дослідження було створено комплекси тестових завдань, які охоплюють всі теми курсу "Вступ до спеціальності".

За основу було обрано класифікацію тестових завдань Г.В.Ситар та І.І.Селіщева. Дослідники виділяють сім типів тестів:

1. Альтернативні. Спочатку подається текст питання, після якого йде перелік варіантів відповідей, розташованих випадково, серед яких тільки одна є правильною.

2. Тести множинного вибору. Після тексту питання в них запропоновано кілька відповідей, правильними серед яких є дві або більше.

3. Тести на встановлення правильної послідовності. Подані висловлювання треба розташувати в правильному порядку послідовності.

4. Тести на відновлення відповідних частин. Тестове завдання містить перелік послідовних дій або етапів певної операції, в якому пропущеними є дія або частина назви дії, яку треба відновити.

5. Тести на встановлення відповідності. Тестове завдання містить два переліки термінів та висловлень, між якими потрібно встановити існуючий зв'язок.

6. Надання самостійної відповіді на поставлене питання. Тестове завдання вимагає дати відповідь на питання або завершити обірване речення.

7. Конструювання визначень основних понять. Тестове завдання пропонує сконструювати визначення певного поняття з наведених у початковій формі слів [4, с. 371-376].

Наведемо приклади створених тестових завдань.

1. Тема: "Прикладна лінгвістика як наука".

Назвіть галузь прикладної лінгвістики, що з лінгвістичною метою застосовує т.з. "некількісний" математичний апарат (теорію множин, математичну логіку, теорію алгоритмів)?

А) квантитативна лінгвістика; Б) комбінаторна лінгвістика; В) комп'ютерна лінгвістика; Г) психолінгвістика.

Відповідь: Б.

2. Тема: "Політична лінгвістика".

З наведених нижче технологій оберіть ті, що притаманні "сірим" PR.

А) принципова відмова від обдурювань і фальсифікації фактів; Б) використання незадоволення, страху, нетерпимості людей до будь-чого; В) повна дискретизація опонента; Г) реалізація за принципом "мета виправдовує засоби"; Д) базування на низькому рівні політичної культури громадян, втраті ідейних і моральних орієнтирів; Е) наявність зворотного зв'язку між кандидатом і виборцем.

Відповідь: Б, Г.

3. Тема: "Лінгвістична статистика".

Встановити послідовність здійснення статистичного дослідження.

А) встановлення середньої частоти; Б) структуралізація вибірки; В) визначення взаємозв'язків між одиницями у вибірці чи між вибірками; Г) формування вибірки; Д) підрахунок абсолютної частоти.

Відповідь: Г, Б, Д, А, В.

4. Тема: "Перекладознавство".

Які з семи способів перекладу лексичних одиниць пропущено?

А) контекстуальна заміна; Б) добирання словникового відповідника; В) транскодування; Г) калькування; Д) описовий переклад; Е) ...; Ж) ...

Відповідь: смисловий розвиток, формальна негативація.

5. Тема: "Комп'ютерна лінгвістика".

Установіть відповідність між підходами до вивчення комп'ютерної лінгвістики та вченими, що їх дотримуються:

А) комп'ютерна лінгвістика – це один із напрямів прикладного мовознавства, що орієнтовані на використання комп'ютерних програм для моделювання функціонування мови;

Б) комп'ютерна лінгвістика – це частина штучного інтелекту, становлення якого пов'язане з появою ЕОМ;

В) комп'ютерна лінгвістика – це самостійна лінгвістична дисципліна, що розв'язує теоретичні та прикладні завдання мовознавства за допомогою комп'ютера;

Г) комп'ютерна лінгвістика – це галузь, що розв'язує лінгвістичні проблеми інформатики.

А) Ю.М.Марчук; Б) А.Анісімов; В) А.М.Баранов; Г) Є.А.Карпіловська.

Відповідь: А-В, Б-Б, В-Г, Г-А

6. Тема: “Прикладна лінгвістика як наука”.

Назвіть галузь прикладної лінгвістики, що досліджує способи взаємодії мови та суспільства.

Відповідь: соціолінгвістика.

7. Тема: “Методика навчання мови”.

Із поданих у початковій формі слів сконструйте визначення дистанційного навчання.

А) форма; Б) складник; В) робота; Г) освіта; Д) самостійний; Е) яка; Є) головний; Є) є; Ж) студент.

Відповідь: Форма освіти, головним складником якої є самостійна робота студента.

Наразі триває робота над створенням ще одного елемента дистанційного курсу – електронного глосарія, що буде містити основні терміни прикладної лінгвістики. Він становитиме базу даних, створену за допомогою пакету Microsoft Access, що матиме відкриту структуру та можливість швидкого фільтрування за вибраними ознаками.

Література

1. Андреев А.А., Солдаткин В.И. Дистанционное обучение: сущность, технология, организация. – М., 1999. – 280 с.

2. Дистанционное обучение: Учебное пособие для студентов пед. вузов / Е.С.Полат, М.В.Моисеева, А.Е.Петров и др. М.: ВЛАДОС, 1998. – 192 с.

3. Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Сиротенко Н.Г. Дистанційне навчання. 3-тє вид. – Х.: Торсінг, 2002. – 320 с.

4. Ситар Ганна, Селіщев Ігор. Комп'ютерні тести з дисципліни “Прикладна фонетика” як система поточного і підсумкового контролю // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Випуск 16 / Укл.: Анатолій Загнітко (наук. ред.) та ін. – Донецьк: ДонНУ, 2008. – С. 367-378.

Селіщев І.І.

Донецький національний університет

Науковий керівник – к. філол. н., доц. Ситар Г.В.

Структура дистанційних уроків з курсу “Прикладна фонетика”

Дистанційне навчання – форма навчання, яка характеризується використанням традиційних форм навчання із доданням найновітніших інформаційних комп'ютерних технологій. Вона поєднує елементи очного, очно-заочного, заочного та вечірнього типів навчання на основі телекомунікаційних систем спілкування, залишаючись при цьому різновидом заочного навчання. Сучасні засоби телекомунікацій та електронних видань дозволяють подолати недоліки традиційних форм навчання, зберігаючи при цьому всі їхні позитивні якості [1, с. 5].

Дистанційний урок (далі – електронний) – основна структурна одиниця дистанційного курсу, яка містить у собі навчальний матеріал. Він складається з електронної лекції та системи контролю.

Електронна лекція, крім традиційного текстового матеріалу, містить мультимедіа-компоненти (різноманітні зображення, аудіо- та відеоматеріали). За таким принципом побудовано переважну більшість дистанційних курсів, наприклад таких, як “Он-лайн курс німецької мови” [7], дистанційний курс мови їдиш “Jiddisch zum Lernen” [5], курс “Фінська мова” [6] та ін.

У функції елемента контролю можуть бути використані форумні дискусії, тестові завдання та ін.

Мета пропонованого дослідження – створити дистанційні уроки в межах дистанційного курсу “Прикладна фонетика”, який викладається на першому курсі спеціальності “Прикладна лінгвістика” Донецького національного університету. Як приклад структури дистанційного уроку розглянемо урок “Синтез мовлення”, що входить до вищезгаданого курсу, розміщеного на сайті Центру дистанційної освіти Донецького національного університету [4].

Електронний урок “Синтез мовлення” складається з таких елементів: 1) електронна лекція; 2) словник термінів з проблем синтезу мовлення; 3) контрольні тестові завдання з теми.